

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane.

Kos VI. — Izdan in razposlan dne 21. januarja 1896.

Vsebina: Št. 16. Razglas o ustanovitvi ministerstva za železnice in izdaji novega organizacijskega ustava za državno upravo železnic po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

16.

Razglas ministra za trgovino in ministra za železnice z dne 19. januarja 1896. l.

o ustanovitvi ministerstva za železnice in izdaji novega organizacijskega ustava za državno upravo železnic po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

Njegovo c. in k. apostolsko Veličanstvo je z najvišim sklepom z dne 15. januarja 1896. l. najmilostiveje blagovolilo potrditi ustanovitev ministerstva za železnice.

Z istim najvišim sklepom je Njegovo Veličanstvo blagovolilo podeliti svoje odobrilo spodaj podanemu organizacijskemu ustavu za državno upravo železnic po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

Po zmislu tega najvišega sklepa je ministerstvo za železnice pričelo svoje delovanje z 19. dnem januarja 1896. l.

S tem časom so se vsa dosedaj trgovinskemu ministerstvu odkazana opravila železništva izločila iz področja tega poslednjega ministerstva ter so prešla na ministerstvo za železnice.

Z istim časom počenši so se dotični uradni oddelki trgovinskega ministerstva, generalno nadzorstvo avstrijskih železnic in pa generalno ravna-

teljstvo avstrijskih državnih železnic podredili ministru za železnice, kateri naj vkrene potrebne naredbe, da novi organizacijski ustav stopi s 1. dnem avgusta 1896. l. popolnoma v moč.

Glanz s. r.

Guttenberg s. r.

Organizacijski ustav

za

državno upravo železnic

po

kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

I. Razredba državne uprave železnic v obče.

§. 1.

Najviše enotno vodstvo po c. k. ministerstvu za železnice.

Najviše državno vodstvo in nadzorstvo vsega železništva po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, in pa zlasti najviše enotno upravo po državi sami na svoj ali tuj račun obratovanih železnic, vštrevši tudi upravo avstrijskega trajektnega zavoda in parnega plovstva po Bodenskem jezeru, naposled tudi najviše vodstvo za grad-

njo državnih železnic opravlja novo ustanovljeno „ministerstvo za železnice“.

Za ministerstvo za železnice naj sploh, in kolikor se s pričujočo organizacijo izrečno ne določuje kaj drugega, velja vsem ministerstvom skupno področje.

Njemu je neprestano paziti, kako bi se dalo povzdigniti in dopolniti železništvo po domačih delah, ter vkrepati ali ukazovati vse upravne neredbe, ki bi se mu v ta namen zdele primerne.

Ob mobilizaciji odpošilja ministerstvo za železnice v osrednje vodstvo prevažanja po železnicah organe, ki so potrebni v zastopanje upravitelstva državnih železnic.

§. 2.

**Ministerstvu za krajno upravo opravi-
l upravitelstva državnih železnic neposredno
podrejena služabna mesta: c. k. državnih
železnic ravnateljstva, c. k. vodstva za grad-
njo železnic.**

Za vodstvo lokalne obratne službe po železnicah, oznamenjenih v §. 1. in obratovanih po državi, všteti tudi avstrijski trajektni zavod in parno plovstvo po Bodenskem jezeru, se v prostornih okrajih, kateri se kolikor moči po progah glavnega prometa v taki obširnosti, da bo popolnoma moči opravljati službo, ustanove neposredno po redu stopinj ministerstvu podrejena posebna služabna mesta, katerih vsako ima oznamenilo „c. k. ravnateljstvo državnih železnic“.

Kraje, na katerih naj se ustanove ravnateljstva državnih železnic, in pa njih okraje določuje z Najvišim odobrilom ministerstvo za železnice.

Za gradnjo novih železnic, katere se napravijo na državne stroške, in pa za izvršitev posebno obširnih novih staveb po železnicah, katere so že v obratu države, se napravijo „c. k. vodstva za gradnjo železnic“, katera so prav takó neposredno podrejena ministerstvu za železnice, ako bi to zadnje v posameznem slučaju ne določilo, da je vodstvo za gradnjo železnic podrediti kakemu ravnateljstvu državnih železnic.

§. 3.

**Najnižja služabna mesta v oskrbovanje lo-
kalne obratne in stavbne službe.**

Ravnateljstvom državnih železnic podrejena lokalna obratna služba po železnicah, oznamenjenih

v §. 1. in obratovanih po državi, se z ozirom na krajne potrebščine in ločivši v obče glavne veje službe med seboj, oskrbuje po nastopnih organih, ki poslujejo kot najnižja služabna mesta:

- a) služba nadzora železnic in vzdrževanja železnic, všteti tiste stavbe, za katere niso postavljena posebna stavbna vodstva, po „c. k. odsekih za vzdrževanje železnic“;
- b) prometna in trgovinska služba po „c. k. uradih železniških postaj“ (postajic), kateri, če so služabno posebno važni ali če je promet večega pomena in zlasti, če so domovališče mnogoštevilnemu osebju, dobivajo oznamenilo: „c. k. železniški obratni urad“;
- c) vlakovozna in delavniška služba z ene strani po: „c. k. kurilniških vodstvih“, z druge strani po „c. k. delavniških vodstvih“;
- d) gradivna služba po „c. k. vodstvih gradivnih hranišč“.

Ministerstvu za železnice se pridružuje, da tedaj, kadar bi to bilo železi vsled posebnih lokalnih ali gospodarskih potrebščin, zlasti za posamezne po upravitelstvu državnih železnic obratovane lokalne železnice ali tudi za drugačne posamezne delne kose, posebno take, ki niso z glavno mrežo v neposredni kolovozni zvezi, odstopa glede organizacije najnižje lokalne obratne službe od spredaj stoječih določil.

Zlasti se morejo v takih slučajih ustanovljati ravnateljstvom državnih železnic podrejena „c. k. obratna vodstva“ kot najnižja služabna mesta lokalne obratne službe s področjem, katero je določati od slučaja do slučaja in raztegniti na več ali na vse veje službe in na vso dotično železniško progó.

Za neposredno vodstvo trajektnega zavoda in parnega plovstva po Bodenskem jezeru je poklicano „c. k. nadzorstvo plovstva v Bregencu“, ki je podrejeno onemu ravnateljstvu državnih železnic, pod katero spada stična železniška mreža.

Vodstva za gradnjo železnic se bodo eventualno za posamezne kose gradnje porazdelila po potrebi v „c. k. odseke za gradnjo železnic“.

II. Ministerstvo.

§. 4.

Razredba ministerstva.

Ministerstvo za železnice se primerno zahtevam službe razdeljuje v odseke.

Poslednji se enako porazdeljujejo v oddelke (départements).

§. 5.

Posebno področje ministerstva.

V posebno samostojno področje ministerstva spadajo:

1. priprave in predhodno pogajanje za sklepanje železniških državnih pogodb in mednarodnih dogovorov v stvaréh železniških, in pa nadziranje izvrševanja takih mednarodnih domemb;

2. vse stvari, ki se tičejo razmer domačih železnic k inozemstvu, kolikor one presegajo pravilni promet sosednih ali vsaj v neposrednem prevoznem razmerju stoječih železniških upravstev ali kolikor one zahtevajo diplomatično posredovanje, zlasti tudi obiskovanje mednarodnih, železništva se tičočih shodov in združeb, ki se bavijo s posvetovanjem in sklepanjem o splošnih stvareh železništva, katere se tičejo vsega organizma domačih železnic ali uprave državnih železnic;

3. vse stvari železništva, ki zahtevajo zakonsko obravnavanje ali katere je za vse domače železnice vrediti po enotnih načelih ukazoma;

4. razprave zastran zagotovila novih državnih in zasebnih železnic v tehniškem, trgovinskem in finančnem oziru, vštévši tudi domembe z vdeležnimi zastopi dežel, prosilci za dopustila in zasebnimi deležniki;

5. razprave o podeljevanju dopustil za gradnjo in obrat zasebnih železnic po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) in po zakonu o železnicah nižega reda z dne 31. decembra 1894. l. (Drž. zak. št. 2. iz l. 1895.) in pa po zakonih in ukazih, ki se morda o tem dadó v bodoče;

6. vse razprave o tem, da se obstoječe ali take železnice, ki se še le naredé, prevzamejo v lastnino in obrat države, in pa izvedba dotičnih dogovorov;

7. dovoljevanje, oziroma ukazovanje, da naj se opravijo tehniška pripravljalna dela za nove železniške proge, in ukazovanje, da naj državni organi izvršé gradnjo novih železnic;

8. potrjevanje splošnih in podrobnih projektov, potem obhodnih izdelkov in drugačnih, državnemu odločilu zavezanih stavbnih izdelkov za nove državne in zasebne železnice in pa za stavbne naprave po železnicah, katere se že obratujejo, gledé na

pósled navedenih stavbnih naprav na državnih železnicah samo po méri posebnega pridržka za posebno imenitne ali obširne, in pa za vojaški zeló važne naprave;

9. vse tiste odločbe in vsa tista navadna dejanja, ki so po veljajočih splošnih železniških zakonih in ukazih gledé izvrševanja gradnje izrečno pridržana ministerstvu za trgovino, ali se v bodoče pridržé ministerstvu za železnice, a gledé dovolil za stavbo in porabo po državnih železnicah z omejitlom, navedenim v §. 17., točki 15.;

10. potrjevanje in, gledé državnih železnic, določevanje vsakih normalnih konstrukcij in tipov za stavbne in strojne naprave, za vozila in pa za mehanične in električne obratne opreme, potrjevanje izprememb in odstopov na to stran, in pa potrjevanje uporabe novih načel konstrukcije;

11. dovoljevanje, pričenjati obrat po novo dograjenih, občemu prometu služečih, železniških progah, potrjevanje ali določevanje izpremembe oblike obrata, ako se uvede drugoten obrat ali obrat malih železnic ali pa obrat popolnih železnic, in pa določevanje o popolni ustavitvi obrata po posameznih progah;

12. odobravanje voznih redov po méri sem meréčih predpisov, in sicer gledé državnih železnic v obsegu, ustanovljenem v §. 6., točki 21.;

13. razpravljanje z državnim vojnim ministerstvom o ustanavljanju vojnih voznih redov z napravami vred, in pa sploh o zahtevkih, ki jih vojno ministerstvo stavi gledé na vojaško delovno zmožnost državnih in zasebnih železnic, potem prigledovanje o pripravih za vojne namene;

14. vse meritorične odločbe in potrdila gledé na ustanavljanje, izpreminjanje in razlaganje tarif in prometnih predpisov za promet oseb in blaga, in sicer tako za lokalni promet, kakor za stični in zvezni promet, gledé zasebnih železnic po méri dopustilu vstreznih določil in dotičnih predpisov;

15. skrb za to, da se zakonitim zahtevkom primerno izvršuje zavarovanje bolnikov in zavarovanje proti nezgodam, in pa viši nadzor in pažnja v tem, potem vplivanje na to, da se razmeram primerno izobražuje in razvija preskrbstvo;

16. najviše enotno vodstvo in nadziranje zdravstvene in veterinarske službe po državnih in zasebnih železnicah;

17. pisanje vse statistike o domačem železništvu, zlasti pa statistike o upravitvu državnih železnic, izdajanje vseh sem merečih publikacij, zlasti letnih opravnih poročil upravitstva državnih železnic;

18. splošno državno vrejanje izobraževanja v železniški stroki;

19. razen poslov, spredaj posebe naštetih, je ministerstvo gledé državnih železnic in za račun države ali po državnih organih za račun koncesionarjev obratovanih zasebnih železnic zavezano oskrbovanju, oziroma najvišjemu vodstvu službe državnih železnic, gledé zasebnih železnic višemu nadzoru o gradnji in obratu, potem o družabnem in finančnem gospodarstvu po zmislu vsak čas veljajočih zakonov in ukazov, in pa po meri sem merečih določil, ki jih podajajo dopustila in pogodbe, dalje gledé državnih in zasebnih železnic zlasti tudi izvrševanju reda za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.);

20. naposled je ministerstvo zavezano vsem onim razpravam, zastopom, in drugim poslom v železniških stvaréh, ki so do sedaj spadali v področje ministerstva za trgovino.

§. 6.

Ministerstvu posebe gledé državne železniške službe pridržane naredbe in odločbe.

Gledé državne železniške službe se ministerstvu razen poslov, posebe povdarjenih že v §. 5., točki 1. do 4., potem 6. vštévši do 18., pridržujejo še nastopne naredbe in odločbe:

1. vse organizatorske naredbe, katere se izdadó v izvršilo té organizacije, in pa vse one, ki jih je vkreniti v njenih mejah; ustanavljanje, prelaganje ali opuščanje vseh služabnih mest (§§. 2. in 3.), in sicer gledé ravnateljstev državnih železnic s pridržkom, da se izprosi v §. 2. predpisano Najviše odobrilo;

2. enotno in enakomerno načelno vrejevanje službe v vsem služabnem področju upravitstva državnih železnic; ustanavljanje, izpreminjanje in razveljavljanje vseh služabnih navodil, normalij, pogo-

jev in drugačnih načelnih določil, zlasti tudi vseh pravil, ki vrejajo pravice in dolžnosti in pa prejemke osebja, potem pravilnikov in pravil vseh zavodov za preskrbovanje v starosti in onemoglosti in drugačnih ljudomilih zavodov, kateri so že ustanovljeni v področju upravitstva državnih železnic sedaj ali se ustanové v bodoče;

3. načelno vrejevanje razmer upravitstva državnih železnic in njenih organov k drugim državnim upravnim vejam, zlasti k vojaškemu upravitvu, k poštnemu in telegrafskemu upravitvu in k finančnemu upravitvu, in sicer v porazumu z dotičnimi najvišimi središči, in pa nadziranje, da se natančno izpolnjujejo gledé tega veljajoči predpisi in vkrenjeni dogovori;

4. reševanje vseh stvari, ki se tičejo mreže državnih železnic kot celote ali vsaj večih okraj več ravnateljstev obsežajočih njenih delov, kolikor se dotični upravni posli izrečno ne odkažejo ali vdeleženim ravnateljstvom državnih železnic, da jih samostojno rešijo v medsebojnem porazumu, ali pa kakemu posameznemu ravnateljstvu državnih železnic, da jih enotno oskrbi, bodi si za vso mrežo državnih železnic, bodi si za neki primerno veči njen del (prim. §. 17.);

5. sistemizovanje osebnega staleža vseh ministerstvu podrejenih služabnih mest upravitstva državnih železnic, postavljanje in vodstvo osebnega staleža in pa činovnih spiskov za vse uradnike;

6. vzprejemanje uradnikov vseh služabnih razredov, poviševanje vseh uradnikov, potem prestavljanje in odpuščanje iz službe (vpokojevanje) vseh uradnikov, izvzemši uradnike poslednjih treh služabnih razredov, dalje v poslednjem obsegu tudi oddajanje uradniških mest, naposled vse prestave uradnikov iz okraja enega ravnateljstva v okraj drugega in pa od samostojnih vodstev za gradnjo do drugih samostojnih takih vodstev; gledé onih uradnikov, o katerih velja zakon z dne 15. aprila 1873 l. (Drž. zak. št. 47.) naj v vseh teh ozirih veljajo določila splošnega področja ministerstev;

7. dovoljevanje vseh kakor koli imenovanih doklad uradnikom in pa vseh ne že v veljajočih predpisih osnovanih doklad drugim služnikom, dalje dovoljevanje remuneracij in podpor, kolikor te v teku enega računskega leta presejajo znesek 100 gl. za isto osebo, naposled drugačne stvari osebja po meri izrečnega pridržka v posebnih osebni predpisih in pravilih zakladov ljudomilstva;

8. dovoljevanje vseh enokratnih ali stalnih miloščin iz novcev upravnstva državnih železnic ali njemu na razpolaganje stoječih zakladov osebam, katere so zunaj služabne zveze, kolikor ministerstvo v tem oziru ne dá posebnih oblasti ravnateljstvom državnih železnic;

9. potrjevanje razdelitve okrajev železniških zdravnikov in za te okraje veljajočih nagrad železniškim zdravnikom, potem imenovanje zdravstvenih svetovavcev, ki jih je pridodajati ravnateljstvom državnih železnic;

10. ustanavljanje redne in izredne letne potreščine (budgeta) za upravnstvo državnih železnic na podstavi delnih proračunov, katere podrejena ravnateljstva postavljajo vsako za svoje uradno področje ter jih predlagajo ministerstvu v odobrilo; tako tudi sestavljanje glavnih računov (sklepov);

11. izdajanje upravnstvu državnih železnic na podstavi vsakočasnega finančnega zakona razpoložnih rednih in izrednih kreditov na podrejena ravnateljstva, in pa zakonito odobrenih stavbnih kreditov na ta ravnateljstva, oziroma na vodstva za gradnjo; potem potrjevanje programov podrobne uporabe za kredite, navedene v rednih stroških za dela prenardebe, in pa za vse v izrednih stroških navedene kredite; določevanje razmerja, po katerem je stroške za osrednje vodstvo obrata državnih železnic in gradnje državnih železnic porazdeliti na posamezne proge;

12. dovoljevanje vseh stroškov, ki niso navedeni v finančnem zakonu in za katere torej v proračunu ni nobene založbe, ali kateri zahtevajo, da se dovoljeni krediti prekoračijo, dovoljevanje dodatnih kreditov, virementov, in pa eventualno uporabe izrednih kreditov v nujnih slučajih še pred ustavnim odobrilo proračuna in sicer proti temu, da se izprosi morda potrebno ustavno odobrilo;

13. vse naredbe o lastnini državnih železnic ali o zakladih, upravljanih pri upravnstvu državnih železnic, kolikor te naredbe prekoračijo navadno gospodarstvo ali namerjajo njih odstop ali obremenitev, torej tudi, a držeč se v tem oziru s finančnim upravnstvom dogovorjenih vodil, vse prodaje zemljišč, kolikor se te ne vršé pri gradnji novih železniških prog, še preden se prične pisati stalni vložek železniške knjige, ali ako se je sklep stavbnega računa opravil poprej, pred sklepom tega računa;

14. izpregledovanje, oziroma dovoljevanje odpisa gledé računskih nedostatkov ali neizterljivih terjatev, potem izgub pri gradivu ali predmetih inventarja, kolikor denarna vrednost v posameznem slučaju presega znesek 500 gl. in v istem letu gledé okraja enega ravnateljstva znesek 5000 gl.;

15. potrjevanje poravnav o kakorkoli imenovanih terjatvah, katere se do veljave spravljajo proti upravnstvu državnih železnic ali jih do veljave spravlja to, ako vsota poravnave pri enokratnem plačilu presega znesek 5000 gl., ako se pak dogovori zaporedoma tekoče plačevanje, znesek 500 gl.;

16. potrjevanje dodeljevanja prostovoljnih darov in prispevkov iz novcev upravnstva državnih železnic za tuje, dobrodelne ali javne namene, kolikor ministerstvo ne odkáže državnim železniškim ravnateljstvom kreditov za posebne take namene, dalje odločevanje o tem, ali naj se upravnstvo državnih železnic vdeleži kakih javnih shodov (kongresov), razstav itd.;

17. oddajanje stavbnih del za nove železniške proge, in pa po méri posebnega pridržka v posameznem slučaju tudi za druge, posebno imenitne ali obsežne stavbne naprave na že obratovanih železniških progah, in pa sploh potrjevanje oddaj gradnje in dostavek ali potrjevanje drugačnih pogoдеб o enokratnih dajatvah, kolikor — računjaje pri gradnjah vsak žreb za se — pogojena vsota pri splošni javni konkurenciji in ob primiku tistemu, ki največ ponuja, presega znesek 150.000 gl., v drugem slučaju pak znesek 50.000 gl.; potem gledé onih gradenj, katere so bile oddane z odobrilo ministerstva, tudi potrjevanje končnega obračuna s podjetniki gradnje;

18. potrjevanje zakupnih pogodeb ali drugačnih pogodeb o ponavljajočih se dajatvah, ako zakupnina ali sicer se povračajoča dajatev presega letni znesek 1000 gl., ali ako naj se pri ponavljanju se dajati vsaj letnih 100 gl. pogodba sklene na več kakor eno leto; potrjevanje popusta zakupnine v znesku nad 100 gl.;

19. dovoljevanje trasovanja železnic in drugačnih pripravljanih del za železniške projekte na račun drugih oseb, in pa založbe dotičnih stroškov z naprejšnjimi plačili, dalje dovoljevanje, da upravnstvo državnih železnic prevzame železniške stavbe za tuj račun, in potrjevanje dotičnih stavbnih pogodeb, kakor tudi najviše vodstvo in nadziranje takih sta-

veb po pravilih, veljajočih za stavbe državnih železnic;

20. dogovorjanje o tem, da se upravstvu državnih železnic pripusti skupno obratovanje po tujih železniških kosih, ali nasprotno o tem, da se tuja železniška upravstva pripusté v obratovanje ali skupno obratovanje po železniških progah, katere obratuje država, dalje potrjevanje vseh pogodb z upravstvi železniških podjeteb ali drugih prometnih zavodov o stiku prometa ali o pogojih tega stika ali o načinih obratovanja, katero naj bi morda za nje popolnoma prevzelo upravstvo državnih železnic;

21. odobravanje načel za vozne črteže, katere je ob pričetku vsake zimske in letne dobe objavljati za promet oseb, zlasti odobravanje uvedbe, izpremembe ali opusta vseh brzih vlakov in drugih prometu oseb in pošte služečih vlakov in ladnih kurzov, izvzemši osebne vlake, ki služijo samo lokalnemu prometu okraja istega ravnateljstva, dalje ustanavljanje načelnih določil za promet vlakov za blago;

22. nabavljanje vozil za vse omrežje, potrjevanje izposojanja tujih vozil, in pa njih vpostavljanje v vozilstvo avstrijskih državnih železnic;

23. razpregled vseh vozil po sebi podrejenem železniškem omrežju, njih porazdeljevanje na posamezne železniške okoliše ali na okraje posameznih ravnateljstev, in pa najvišje poravnavaajoče razpolaganje zlasti o vozovih;

24. dovoljevanje vseh voznih ugodnosti in pa vseh znižeb voznine in drugačnih privolil tarifne vrste v prometu blaga, kolikor to dovoljevanje ni v posebnih predpisih izrečno pripuščeno podrejenim služabnim mestom, in pa dalje izvzemši znižbo samó lokalnih postranskih pristojbin, katero po posebnih navodilih dodeljujejo ravnateljstva, kakor je pristojbina za nalaganje in razlaganje, za nakladanje in razkladanje, za prekladanje, za žrjave, za tehtanje, skladnina, pristojbina za zamudo blaga i. e. p.;

25. dogovarjanje z drugimi domačimi in inozemskimi prometnimi podjetbami o stičnih in zveznih prometih, vštveši tudi delitve prometa, potem o vredbi prevozne in reklamacijske službe, in pa o zaračunjanju dohodkov in o saldovalni službi;

25. ustanavljanje in opuščanje trgovinskih agentur;

27. odobravanje vlozbe rekurzov na ministerstvo, in pritoževanje na upravni sodni dvor

ali na državno sodišče v stvareh upravnstva državnih železnic;

28. nadziranje vse službe po vseh njenih vejah in gledé vseh služabnih mest upravnstva državnih železnic.

Ministerstvo za železnice ima vsak čas pravico, tudi druge, kakor spredaj naštete stvari, bodi si stalno vzprijemati v sebi pridržano področje, ali pa kolikor se predpisani red stopinj ne ruši, v posameznem slučaju iz posebnih razlogov jemati jih v oceno in odloko, a ono ima nasprotno tudi pravico, posamezne spredaj naštete stvari, kolikor so one po svoji naravi sploh pripravne za to, preklicno prenašati na podrejena državna železniška ravnateljstva, da jih ona rešujejo samostojno v imenu ministerstva.

§. 7.

Pritožbe na ministerstvo v stvareh upravnstva državnih železnic.

Ministerstvo za železnice odločuje o vseh pritožbah proti odlokam in naredbam, ki jih vkrlepajo njemu podrejena ravnateljstva državnih železnic in vodstva za gradnjo železnic v svojem področju.

Take pritožbe je, kolikor posebni predpisi za neke določene slučaje ne ustanovljajo izrečno kaj drugega, vlagati najdalje v štirih tednih po dnevu, ko se je komu vročila naredba, katera se izpodbija.

§. 8.

Pomožni organi ministerstva:

a) C. k. generalno nadzorstvo avstrijskih železnic.

Stan gradnje in obrat v javni promet izročeni državnih in zasebnih železnic zastran vzdrževanja reda in varnosti (prim. §. 5, točko 19.) nadzoruje in prigleduje po zmislu veljajočih zakonov in ukazov in zlasti po zmislu določil reda za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.) služabno mesto, katero je podrejeno neposredno ministerstvu za železnice ter ima oznamenilo „c. k. generalno nadzorstvo avstrijskih železnic“ (oblastvo za nadzor železnic).

Kolikor so v veljajočih predpisih neka določena uradna dejanja odkazana generalnemu nad-

zorstvu (nadzornemu oblastvu), je ministerstvu za železnice pridržano, da ta uradna dejanja daje oskrbovati po svojih lastnih organih ali po organih drugih sebi podrejenih služabnih mest.

Načelniku generalnega nadzorstva, kateri ima naslov „generalni nadzornik avstrijskih železnic“, se pridodaje osebe, potrebno za oskrbovanje nadziralne službe.

Natančnejša določila o področju in dolžnostih generalnega nadzorstva in pa o razdelitvi poslov pri njem se vkrenejo s posebnim služabnim navodilom, katero za imenovano služabno mesto izdá ministerstvo za železnice.

§. 9.

b) C. k. osrednji vozove razporejajoči urad avstrijskih državnih železnic.

Ministerstvu za železnice v §. 6., točki 23. pridržani razpregled in najvišje enotno razpolaganje o vsem vozovju avstrijskih državnih železnic oskrbuje ministerstvu neposredno podrejen, kot enoten izvrševalen organ njegov poslujoč, samostojen pomožni urad, kateri ima oznamenilo: „c. k. osrednji vozove razporejajoči urad avstrijskih državnih železnic“ ter je pod vodstvom načelnika, ki ima naslov „ravnatelj“ imenovanega urada.

Osrednji vozove razporejajoči urad mora po neposrednih nalogih ministerstva pod nadzorom tega oskrbovati zlasti razpregled vsega vozovja, kar ga ima upravstvo državnih železnic, vštévši tudi nakladala in oprave vóz, potem njega porazdelitev na določene železniške okoliše, oziroma na posamezne ravnateljske okraje državnih železnic, dalje vsakdanjo izravnavo v teh okrajih se prikazuje prebitkov in nedostatkov gledé vóz, nakladal in oprav vóz in pa drugačne v enotno vodstvo in nadziranje vozovje razporejajoče službe spadajoče opravke, dalje obračunjanje vóz v prometu s tujimi železnicami in s strankami in naposled sestavljanje vse statistike o delu voz.

§. 10.

Reševanje poslov v porazumu z drugimi ministerstvi.

Gledé onih v §§. 5 do 7. imenovanih stvari, ki se ob enem tičejo področja drugih minister-

stev, se mora ministerstvo za železnice, preden stvar reši, sporazumevati z vdeženimi drugimi ministerstvi.

Zlasti se je gledé železniških stvari večje finančne važnosti, pesebno takih, katere vtegnejo izdatno vplivati na postavljeni državni proračun ali katere namerjajo trajno obremeniti državno imovino, po posameznih za to veljajočih določilih poprej porazumevati s finančnim ministerstvom; dalje se je v vseh važnejših prašanjih služabne organizacije upravstva državnih železnic in pa v vseh prašanjih železništva, ki se tičejo vojaške porabnosti železnic ali drugih vojaških koristi, poprej porazumevati z državnim vojnim ministerstvom, in kolikor gré za zagotavljanje ali dopuščanje novih železniških prog, tudi s trgovinskim ministerstvom; naposled pa se je v vseh stvareh, zlasti v prašanjih tarife, ki so važna za trgovino in ohrt in pa za zemljedelstvo, porazumevati z naposled imenovanim ministerstvom, oziroma z ministerstvom za poljedelstvo.

§. 11.

Državni železniški svèt.

V presojanje splošnih narodnogospodarskih prašanj na polju prometa po železnicah se ministerstvu za železnice pridodaje „državni železniški svèt“.

Ako bi se pokazala potreba, je v presojanje takih prašanj moči tudi ravnateljstvom državnih železnic dati za njih okraje take pridodane svète.

Natančnejša določila o sestavi in delovanju državnega železniškega sveta in pa spredaj omejenih pridodanih svetov se pridržujejo vravnavi po posebnih ustavih.

III. Ravnateljstva državnih železnic.

§. 12.

Naloga in stan ravnateljstev državnih železnic sploh.

Ravnateljstva državnih železnic morajo pod višim vodstvom ministerstva za železnice in po ukazilih, katera jim to daje, krajno upravljati vse v svoje okraje spadajoče kose železnic.

Ravnateljstva državnih železnic so odgovorna za varnost in red obrata v svojem okraju po zmislu reda za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.). Ona občujejo v vseh svojemu področju odkazanih stvaréh neposredno s poklicanimi za to vojaškimi ali civilnimi oblastvi, a izvzemši najviša središča, kolikor bi po tem ustavu ali po posebnih ukazilih ne bilo vkrenjeno tako občevanje tudi s poslednjimi.

Zahtevam odpravljajočih vojaških oblastev za stran prevažanja krdel in vojnih potrebščin morajo ravnateljstva državnih železnic v mejah svojega okraja brezpogojno vstrezati in, če treba, terjati za to potrebna vozila.

Kolikor prevozi vojaščine prekoračijo meje njegovega okraja, mora ravnateljstvo državnih železnic, na katero se je obrnilo odpravljajoče vojaško oblastvo, v porazumu z vdeleženimi sosednimi okraji primerno vkrepati, da se prevzame in nadalje odpravi prevoz vojaščine do kraja namembe.

§. 13.

Načelna določila o organizaciji službe pri ravnateljstvih državnih železnic.

Vsako ravnateljstvo državnih železnic je za glavne služabne veje železniške obratne službe (vzdrževanje železnice, promet in vožnjo vlakov) in pa za upravo gradnje, upravo delavnic in upravo gradiva, potem za splošne upravne, trgovinske in finančne, oziroma računске stvari enotno služabno mesto.

Njemu so podrejeni v §. 3. imenovani, kot najnižja služabna mesta lokalne obratne službe poslujoči organi.

Da bi se ravnateljstva podpirala v neposrednem nadziranju ravnokar omenjenih najnižih služabnih mest lokalne obratne službe, se ravnateljstvom državnih železnic po potrebi, kot celoviti deli ravnateljstev samih, pridodajajo posebni prigljudni organi za neka določena uradna okrožja, katerim je moči mimo tega prav tako, kakor v §. 3. lit. b) imenovanim uradom za obrat železnic, z odobrilom predstojnega ministerstva z namenom, da se ravnateljstvu odvzemo neka bremena, prepustiti neko vrsto manj važnih, čisto tekočih notranjih upravnih poslov, da jih oni oskrbujejo samostojno, in tako tudi posredujoče občevanje z občinstvom, a brez vsake redne odločilne pravice.

Za nakazovanje denarja ravnateljstev državnih železnic in kot nabirališče za odpravljanje dohodkov postaj se na sedežu vsakega ravnateljstva državnih železnic postavi posebna blagajnica ravnateljstva.

§. 24.

Vodstvo in razredba ravnateljstev državnih železnic.

Vsako ravnateljstvo državnih železnic vodi načelnik, ki ima naslov „c. k. ravnatelj državnih železnic“ ter je v V. ali VI. činovnem razredu državnih uradnikov. On je odgovoren za vse poslovanje, zlasti za varnost, red in pravilnost obrata v mejah okraja svojega ravnateljstva.

Ravnatelju državnih železnic se po potrebi pridodasta dva namestnika, katerih eden bodi upravno, drugi pa tehniški izobražen.

V navzočnosti ravnatelja državnih železnic sta namestnika dolžna, po svojih močeh podpirati ga v izvrševanju njegovih nalog, ter mu zlasti v vseh važnejših prašanjih sebi podrejenih služabnih vej pomagati s svojim strokovnim svetom.

Namestnikoma se morejo po določilu ravnatelja državnih železnic, da se njemu odzamejo neka bremena, njemu pridržane stvari manjše važnosti preizročiti enkrat za vselej, da jih ona rešujeta samostojno. Ako ravnatelj državnih železnic ni navzočen ali ako je oviran, prehaja z oblastmi, ravnatelju pridržanimi, vodstvo opravil na njegovega namestnika, oziroma če sta dva namestnika, na onega izmed njiju, kateri je po činu starejši.

V neposredno oskrbovanje poslov, obseženih po posameznih služabnih vejah, se nadalje vsakemu ravnateljstvu državnih železnic pridodá neko število poročevalcev (referentov) in pa potrebno pomožno osebje.

Poročevalci morajo neposredno paziti na posle sebi podrejene služabne veje, in pa neprestano nadzirati za to služabno vejo postavljena spodnja služabna mesta in zlasti nepretrgano skrbeti za to, da se služba v dotični služabni veji izvršuje po dotičnih služabnih predpisih in da vsak čas zadostuje strokovnim zahtevkom.

Njim more ravnatelj državnih železnic neka manj važna opravila enkrat za vselej preizročiti, da jih rešujejo samostojno.

Vsi organi ravnateljstva državnih železnic morajo službo opravljati v mejah veljajočih predpisov

po ukazilih, katera jim ravnatelj dá, ter so temu za svoje službovanje odgovorni.

Da se vravná notranje izvrševanje službe pri ravnateljstvih državnih železnic, izdá ministerstvo za železnice enoten „opravilni red“.

§. 15.

Osebné dolžnosti ravnatelja državnih železnic.

Ravnatelj državnih železnic je osebno dolžan, potrebno vkrepati in paziti, da se viša ukazila izvršujejo, siliti sebi podrejene organe k izpolnjevanju svojih dolžnosti, ter skrbeti za to, da oni sodelujejo uspešno in pa za to, da bo gospodarstvo kolikor moči varčno.

On mora vspeh opravil svojega okraja skrbno poštovati ter delovati na to, da ta vspeh in pa obratovanje sploh zboljša s primernimi naredbami v mejah svojega področja in z naveti pri predstojnem ministerstvu. On mora dalje na trgovinske potrebe okraja obračati posebno pažnjo in predloge, ki se iz tega izcimijo, predlagati ministerstvu z natančnim popisom posebnih razmer.

Kadar je nevarno odlašati, ima ravnatelj državnih železnic pravico in dolžnost, tudi v stvareh, katere presegajo njegovo področje, vkrepati potrebne naredbe; da se pak té dodatno odobré, mora takoj o tem poročati predstojnemu ministerstvu.

§. 16.

Pravno zastopanje upravnstva državnih železnic po ravnateljstvih državnih železnic.

Ravnateljstva državnih železnic zastopajo v mejah svojega opravljenega okraja v vseh stvareh, katere spadajo v njih pristojnost, upravstvo državnih železnic samostojno takó, da tudi brez posebnega višega naloga s svojimi pravnimi dejanji, pogodbami, pravnimi, poravnanimi itd. dobivajo za to upravstvo pravice ter prevzemajo za nje dolžnosti.

Za obveznost pismenih izjav, katere oddaje ravnateljstvo državnih železnic, zadostuje podpis ravnatelja ali zanj podpis katerega izmed njegovih namestnikov ali katerega izmed poročevalcev ravnateljstva državnih železnic.

§. 17.

Področje ravnateljstev državnih železnic.

Ravnateljstva državnih železnic morajo v mejah svojega opravljenega okraja reševati vse posle

upravnstva za gradnjo in za obrat železnic, kolikor ti niso pridržani predstojnemu ministerstvu ali pa posebnim, poslednjemu neposredno podrejenim vodstvom za gradnjo železnic.

V področje ravnateljstev državnih železnic spadajo torej zlasti tudi:

1. Vravnavanje službe po vseh njenih vejah po vsem okraju ravnateljstva v mejah in v izvršilo, enotnih navodil in služabnih predpisov, ki jih izdá ministerstvo, in pa skrb za to, da se ti predpisi prav in enakomerno uporabljajo;

2. vzprejemanje novih uradnikov najnižih dveh služabnih razredov po določilih, ki jih izdá ministerstvo za železnice; prestavljanje in odpuščanje iz službe (vpokojevanje) uradnikov treh najnižih služabnih razredov, v poslednjem obsegu tudi oddajanje uradniških mest, dalje vzprejemanje (nastavljanje), pomikanje (poviševanje), prestavljanje in odpuščanje iz službe (vpokojevanje, odpovedovanje) vseh malih uradnikov in služabnikov, všteti tudi stražnike, potem pomožnega osebja, kar ga je potreba od slučaja do slučaja, v mejah obstoječe sistemizacije in odobrenih proračunov, natančno se držé za to veljajočih navodil, zlasti splošnih in posebnih pogojev, postavljenih za vzprejem v službo, potem predpisov o preskušnjah in o pomikanju v više služabne razrede;

3. disciplinarno postopanje z vsem podrejenim osebjem;

4. dovoljevanje doklad malim uradnikom in služabnikom, kolikor so take doklade osnovane v veljajočih predpisih, in pa dovoljevanje remuneracij in podpor podrejenim služnikom do zneska 100 gl. eni in isti osebi v teku istega računskega leta;

5. reševanje drugačnih služabnih stvari podrejenega osebja, kolikor te stvari niso po pričujoči organizaciji ali po vsebini veljajočih osebnih predpisov izrečno pridržane predstojnemu ministerstvu ali neposrednim služabnim načelnikom;

6. upravne in finančne stvari za osebje ustanovljenih zavodov za preskrbovanje v starosti in onemoglosti, kolikor te stvari niso po pričujoči organizaciji ali po vsebini dotičnih pravil (ustavov) izrečno pridržane predstojnemu ministerstvu;

7. stvari zakonitega zavarovanja bolnikov ali zavarovanja proti nezgodam za podrejeno osebje;

8. neposredno vodstvo zdravstvene službe, zlasti tudi predlaganje nasvetov o razdelitvi okrajev

železniških zdravnikov in o nagradah železniškim zdravnikom, ki jih je za te okraje dodeljevati; imenovanje železniških zdravnikov in odpovedovanje njih službe;

9. vse davčne in pristojbinske stvari, in pa stvari zavarovanja proti škodi po požaru in zavarovanja zastran odgovornosti;

10. sklepanje poravnav o kakorkoli imenovanih terjatvah, ki se do veljavnosti spravljajo proti upravitvu državnih železnic ali katere do veljavnosti spravlja to upravitvo, kolikor vsota poravnave pri enokratnem plačilu ne presega zneska 5000 gl., in pri dogovoru tekočega plačevanja pak ne zneska 500 gl., in pa stavljenje nasvetov, ako so zneski večji;

11. izvrševanje odkupov zemljišč in opravil, ki so s tem v zvezi; razpregled zemljiške lastnine in drugačne nepremične posesti, vštevši tudi vodstvo zemljiških knjig o poslopih in razpregleda črtežev;

12. sklepanje zakupnih pogodb ali drugih pogodb o ponavljajočih se dajatvah, izvzemši izposojanje vozil, v kolikor zakupnina ali drugačna ponavljajoča se dajatev ne presega letnega zneska 100 gl., ali v kolikor naj se pri večjih zneskih do 1000 gl. pogodba ne sklene čez trajno dobo, eno leto presegajočo, nadalje popuščanje najemnin do zneska 100 gl.; predlaganje nasvetov na ministerstvo v slučajih, kadar bi se morale meje zgoraj nevedenih številke prekoračiti;

13. sestavljanje proračuna o stroških za svoj okraj in predlaganje proračuna ministerstvu; razpregled in samostojno upravljanje ravnateljstvom na podstavi finančnega zakona odkazanih kreditov, in sicer posebno gledé kreditov v rednih stroških navedenih za dela prenarredbe, in pa v izrednih stroških navedenih kreditov na podstavi programov podrobne uporabe in dela, odobrenih po ministerstvu; polaganje računov o vseh kreditih, odkazanih ravnateljstvom, oziroma o vseh stroških svojega okraja; neposredno predlaganje dotičnih izkazov o gospodarstvu in računskih sklepov najvišjemu računskišču in njih zastopanje pred tem in pa pred predstojnim ministerstvom;

14. ustanavljanje projektov za vse stavbne naprave na progah svojega okraja, gledé katerih ni po določilih §. 5. pričujoče organizacije pridržano odobrilo ministerstvu, potem priprava političnih obhodnih komisij;

15. samostojno oddajanje vseh stavbnih del ob progah svojega okraja, za katera se niso posta-

vila samostojna vodstva za stavbo in gledé katerih si ni ministerstvo za železnice v posameznem slučaju izrečno pridržalo oddajo stavbe, a v mejah številke, povedanih v §. 6., točki 17. in stavišči poprej nasvet ministerstvu, ako bi se te meje prekoračile; dodeljevanje dopustila za stavbo gledé istih staveb v imenu ministerstva, ako niso pri politični obhodni komisiji vdeležene stranke vgovarjale proti projektu, in potem prav tako gledé naprav, vstrezajočih projektom, tudi dodeljevanje dopustila za porabo; naposled nadaljno izvrševanje vseh takih staveb (gradenj) v svojem okraju, za katere niso postavljena samostojna vodstva gradnje, a s pridržkom, da se dobi odobrilo ministerstva zastran končnega obračuna s podjetniki stavbe gledé onih staveb, katere so bile oddane z odobrilom ministerstva;

16. pripravljajno razpravljanje s podjetbami tujih železnic, ki se naredé v stik s progami avstrijskih državnih železnic, o stiku prometa in pogojih tega stika, in pa obiskovanje dotičnih komisij; tako tudi razpravljanje o načinih obratovanja, katero naj morda prevzame upravitvo državnih železnic, s pridržkom, da take dogovore odobri ministerstvo; sklepanje pogodb o dovláčnicah in obrtnosti služočih kolovozih, ki naj se stikajo s kosi državnih železnic, po enotnih vodilih, ki jih za to izda ministerstvo, naposled izvedba vseh pogodb, ki veljajo o obratovanju nekih določenih železniških kosov in postaj;

17. skrb, da se o pravem času vkrenejo vse za obratovanje potrebne služabne naredbe vsled tega, ker se odpró nove proge in pa nove postaje in postajice;

18. izvrševanje železniške policije;

19. dovoljevanje staveb tujim strankam na zemljišču železnice, oziroma v okrožju železnic, in pa dovoljevanje zasebnih staveb ob železnici ali blizu kolodvorov;

20. določevanje kosov železniškim (napajalnim, mostovnim) mojstrom, in pa razdeljevanje stražniške službe;

21. stavljenje nasvetov na ministerstvo o načelih za vozne črteže, ki se objavljajo o pričetku vsake zimske in letne dobe za promet oseb; sestavljanje voznih redov za promet oseb v mejah načel, odobrenih po ministerstvu, zlasti uvajanje, izpreminjanje ali opuščanje edino lokalnemu prometu svojega okraja služočih vlakov za osebe; ustanavljanje in izpreminjanje voznega reda za bla-

govne, voznemu črtežu vstrezajoče vlake na podstavi načelnih določil, izdanih po ministerstvu za promet blagovnih vlakov, in pa za vse posebne vlake, ki jih je spravljati v promet od slučaja do slučaja; pripravljanje vseh vlakov, všteti tudi vojaške vlake, in pa nadziranje vsega vlakovnega prometa;

22. razpregled in razpolaganje o strojih in vozovih v mejah okraja ravnateljstva, stavljenje nasvetov na ministerstvo, da naj se morda po potrebi pomnoži ali izpremeni vozilstvo; razpregled o pričuvnih sestavinah in vodstvo statistike o polomljenih oseh in kolesih;

23. nabavljanje letne potrebščine stavbnega in obratnega gradiva, potem vseh mehaničnih ali električnih obratnih ali strojnih delavniških oprav, in pa naposled vseh kosov inventarja, izvzemši samo vozila, in sicer samostojno oddajanje dostavek, kolikor vsota pogodbe pri splošni javni konkurenciji in ob primiku tistemu, ki največ ponuja, ne presega zneska 150.000 gl., v drugem slučaju pa 50.000 gl., a če presega meje teh števílek, predstavljene nasvetov na ministerstvo; naposled preskuševanje gradiva in pa prevzemanje vozil, nabavljenih po ministerstvu;

24. reševanje pritožeb o potrjenih obratnih organih in pa vseh reklamacij, ki izvirajo iz prometa oseb in blaga;

25. stavljenje nasvetov na ministerstvo o izpremembi tarif v prometu oseb in blaga in pa o dodeljevanju znižeb voznine;

26. dovoljevanje voznih ugodnosti in znižeb voznine, kolikor je to v posebnih predpisih izrečno prepuščeno ravnateljstvu, potem dovoljevanje znižeb lokalnih postranskih pristojbin v prometu blaga po zmislu posebnih navodil, kakor je pristojbina za nalaganje in razlaganje, za nakladanje in razkladanje, potem za prekladanje, za žrjave, za tehtanje, skladnina, pristojbina za zamudo blaga i. e. p.; stavljenje nasvetov v slučajih, ne omenjenih v navodilih;

27. dajanje pojasnil strankam o tarifah za osebe in blago, in sicer tako za lokalni promet avstrijskih državnih železnic, kakor tudi za stični in zavezni promet s tujimi domačimi in inozemskimi prometnimi zavodi;

28. dodeljevanje kreditov voznine po pravilih, ki za to veljajo;

29. preskuševanje računov in obračunjanje gledé dohodkov prevažanja v prometu oseb in blaga, in sicer takó dohodkov iz lokalnega prometa, kakor dohodkov iz neposrednih domačih in inozemskih stičnih in zaveznih prometov;

30. obračunjanje o prevažanju pošte, potem sestavljanje računov o kreditih pristojbin in njih izterjavanju, zlasti nasproti ostalim državnim upravnim vejam;

31. izpregledovanje, oziroma dovoljevanje odpisa gledé računskih nedostatkov ali neizterljivih terjatev, potem izgub pri gradivu ali predmetih inventarja, kolikor denarna vrednost od slučaja do slučaja ne presega zneska 500 gl. in v istem letu v vsem okraju ravnateljstva ne zneska 5000 gl., a ne ruše s tem preganjanja takih stvari po disciplinarnem potu;

32. neposredno odpravljanje preostajajočih obratnih novcev na državne ali drugačne blagajnice, ki so v to določene;

33. zastopanje upravstva državnih železnic pri shodih in zavezah železniške stroke, kolikor si v tem oziru vdeležbe ne pridržuje ministerstvo za železnice, kot enotne za vse področje upravstva državnih železnic.

Ministerstvu za železnice je danó na voljo, da upravna opravila, ki potemtakem spadajo v samostojno področje vsakega ravnateljstva državnih železnic, a gledé katerih se mu vzvidi primerno, da se za kak večí okraj oskrbé enotno, naloži v enotno rešitev kakemu posameznemu ravnateljstvu državnih železnic, bodi si za vse služabno področje upravstva državnih železnic, ali pa le za okraje nekaterih ravnateljstev.

Nadalje bo ministerstvo za železnice skrbelo za to, da bodo ravnateljstva državnih železnic v vseh stvareh, ki so odkazane njih področju ter se tičejo vojaške porabnosti železnice ali drugih vojaških koristi, o pravem času potrebne predloge pošiljala državnemu vojnemu ministerstvu.

Ravnateljstva državnih železnic so dolžna, sestavljati proračune in sklepe računov za svoj okraj po predpisih, ki vsak čas veljajo za preliminacijo in preračunjanje državnih dohodkov in državnih stroškov.

IV. Vodstva za gradnjo železnic.

§. 18.

Načelna določila o organizaciji in področju vodstev za gradnjo železnic.

V III. poglavju, §§. 15.—17. pričujoče organizacije za c. kr. ravnateljstva državnih železnic podani predpisi naj se v obče tudi o službi ministerstvu neposredno podrejenih vodstev za gradnjo železnic zmisloma uporabljajo tako, da naj ministerstvo preskuša in stalno vknjiži po vodstvih gradnje položene račune in pa da naj ono sklenjene stavbne račune odpošilja najvišemu računščiču, dalje da bo zastran nabave gradiva in opremljenih predmetov za gradnjo novih prog po potrebi ministerstvo v to določevalo kako ravnateljstvo državnih železnic, ki je po stanu slučaja za to sposobno. V ostalem morajo tudi vodstva za gradnjo železnic gledé vseh odkazanih jim gradenj državnih železnic prav tako reševati vsa opravila, kolikor ta niso izrečno pridržana ministerstvu.

V mejah spredaj stoječih določil ustanovi ministerstvo za železnice osnovna pravila za organizacijo vodstev za gradnjo železnic.

V. Osebna in splošna končna določila.

§. 19.

Načelna določila o stališu osebja upravitelstva državnih železnic.

Pravice in dolžnosti tistega osebja državnega železniškega upravitelstva, katero sedaj nima značaja pravih državnih služabnikov in o katerem se torej ne uporabljajo določila zakona z dne 15. aprila 1873. l. (Drž. zak. št. 47.), se vravnajo, varujoč pravice, ki si jih je pridobilo, s služabnim redom (služabno pragmatiko), katerega izdá ministerstvo za železnice, eventualno s posebnimi služabnimi pogodbami; njegova preskrba v pokoju pak in pa preskrba njegovih vdov in sirot se vravná po posebnih pokojninskih (preskrbninskih) zavodih na podstavi prispevkov, ki jih morajo vanje dajati deloma vdeleženci, deloma državno upravitelstvo, in to s poročtvom državnega upravitelstva za pokojnine.

Kolikor ni s tem, in pa po veljajočih drugačnih zakonitih predpisih vtemeljena kaka različnost pravic in dolžnosti, se za to osebje zmisloma uporabljajo

za državne uradnike in državne služabnike veljajoča pravila.

Za tiste uradnike in služabnike, ki spadajo k temu že večkrat omenjenemu osebju in kateri se s tem, da se jim dodeli kako v državni službi sistemizovano mesto državnega železniškega upravitelstva, prevzamejo v pravo državno službo, se odredbina za podelitev službe, katero je vsled tega prestopa zakonito plačati za njih nove prejemke, prevzame na račun državnih železnic, a to samo v toliko, kolikor se s tem ne zvišajo njih dosedanji prejemki; tudi morejo oni, če se pravnoveljavno odpovedó prejetemu pokojnini po občih pravilih za državne uradnike, ostati udje zgoraj omenjenega posebnega pokojninskega (preskrbninskega) zavoda pri upravitelstvu železnic.

§. 20.

Načelna določila o služabnem jeziku upravitelstva državnih železnic.

Služabni jezik upravitelstva državnih železnic je nemščina.

V nji se zlasti vrši vsa notranja služba, vštevši občevanje vseh organov upravitelstva državnih železnic med seboj. Vsi organi upravitelstva državnih železnic morajo z vojaškimi in civilnimi oblastvi občevati v nemščini.

Na Gališkem postavljena ravnateljstva državnih železnic in njim podrejena v ti deželi se nahajajoča služabna mesta morajo pak po zmislu ministerskega ukaza z dne 5. junija 1869. l. (Dež. zak. za Galicijo št. 24.), izdanega na podstavi Najvišega odločila z dne 4. junija 1869. l., v občevanju s cesarskimi, nevojaškimi oblastvi, uradi in sodišči v deželi, kakor tudi s tamkajšnjimi avtonomnimi oblastvi in organi rabiti poljščino.

To določilo se ne uporablja o medsebojnem občevanju dotičnih služabnih mest med seboj ali z uradi in organi poštné in telegrafske službe, ki se nahajajo v deželi.

Na vloge in dopise strank ali avtonomnih oblastev in organov, ki dohajajo ravnateljstvom državnih železnic ter so pisani v jeziku, kateri je v delih dežele, kjer ležé imenovanim služabnim mestom odkazani kosi železnice, rabljen v deželi navaden jezik, se mora odgovarjati v tem jeziku.

Vsa občinstvu določena priobčila (razglesi, napisi, okrožnice itd.) se morajo izdati v nemškem in v dotičnem v deželi navadnem jeziku.

Z občinstvom je občevati v nemškem ali pa v dotičnem v deželi navadnem jeziku po tém, kakor se je vprašanje ali izjava, ki je temu povod, izrekla v tem ali onem jeziku.

§. 21.

Končno določilo.

Čas, s katerim naj stopi spredaj stoječa organizacija v moč, se ustanovi posebe.

S tem časom se razveljavijo vsa nasprotna določila, zlasti pa z ukazoma c. k. ministerstva za

trgovino z dne 23. junija 1884. l., št. 1136./T. M. (Drž. zak. št. 103.) in z dne 15. decembra 1891., št. 3522./T. M. (Drž. zak. št. 183.) izdana organizacija upravnstva državnih železnic po kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, dalje ukaz c. k. ministerstva za trgovino z dne 26. avgusta 1875. l. (Drž. zak. št. 116.) o organizaciji generalnega nadzorstva avstrijskih železnic, in pa ukaz ministerstva za trgovino z dne 15. julija 1884. l. (Drž. zak. št. 122.) o vravnavi razmer generalnega ravnateljstva avstrijskih državnih železnic h generalnemu nadzorstvu avstrijskih železnic.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane,

izhaja v založbi c. k. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj, Singerstrasse št. 26., tudi leta 1896. v nemškem, italijanskem, češkem, poljskem, maloruskem, slovenskem, hrvaškem in rumunskem jeziku.

Naročnina Državnega zakonika v vsaki teh osmih izdaj znaša za vse leto 1896. za en izvod — bodi, da se hodi ponj ali da se ta izvod pošilja poštine prosto — 3 gl.

Naročevati se je v založbi c. k. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj, Singerstrasse št. 26., kjer si je moči naročiti tudi posamezne letnike in kose Državnega zakonika.

Naročflu je ob enem priložiti za nje pripadajoči znesek, ker se Državni zakonik pošilja samó, če se je prej plačala naročnina zanj.

Kadar kedó kupi Državnega zakonika eno celo desetletje ali še več desetletij na enkrat, tedaj stane v nemški izdaji:

Desetletje od l. 1849. vštévši do l. 1858. 25 gl.	Desetletje od l. 1869. vštévši do l. 1878. 16 gl.
„ „ „ 1859. „ „ „ 1868. 12 „	„ „ „ 1879. „ „ „ 1888. 20 „
Vsa štiri desetletja od l. 1849. vštévši do l. 1888. pa stanajo 60 gl.	

V izdajah drugih jezikov stane:

Desetletje od l. 1870. vštévši do l. 1879. 16 gl.	Desetletje od l. 1880. vštévši do l. 1889. 20 gl.
Desetletji od l. 1870. vštévši do l. 1889. pa staneta 30 gl.	

Posamezni letniki nemške izdaje se dobivajo počenši z letom 1896. po teh-le cénah:

Letnik 1849. za 2 gl. 10 kr.	Letnik 1865. za 2 gl. — kr.	Letnik 1881. za 2 gl. 20 kr.
„ 1850. „ 5 „ 25 „	„ 1866. „ 2 „ 20 „	„ 1882. „ 3 „ — „
„ 1851. „ 1 „ 30 „	„ 1867. „ 2 „ — „	„ 1883. „ 2 „ 50 „
„ 1852. „ 2 „ 60 „	„ 1868. „ 2 „ — „	„ 1884. „ 2 „ 50 „
„ 1853. „ 3 „ 15 „	„ 1869. „ 3 „ — „	„ 1885. „ 1 „ 80 „
„ 1854. „ 4 „ 20 „	„ 1870. „ 1 „ 40 „	„ 1886. „ 2 „ 30 „
„ 1855. „ 2 „ 35 „	„ 1871. „ 2 „ — „	„ 1887. „ 2 „ 50 „
„ 1856. „ 2 „ 45 „	„ 1872. „ 3 „ 20 „	„ 1888. „ 4 „ 20 „
„ 1857. „ 2 „ 85 „	„ 1873. „ 3 „ 30 „	„ 1889. „ 3 „ — „
„ 1858. „ 2 „ 40 „	„ 1874. „ 2 „ 30 „	„ 1890. „ 2 „ 70 „
„ 1859. „ 2 „ — „	„ 1875. „ 2 „ — „	„ 1891. „ 3 „ — „
„ 1860. „ 1 „ 70 „	„ 1876. „ 1 „ 50 „	„ 1892. „ 5 „ — „
„ 1861. „ 1 „ 50 „	„ 1877. „ 1 „ — „	„ 1893. „ 3 „ — „
„ 1862. „ 1 „ 40 „	„ 1878. „ 2 „ 30 „	„ 1894. „ 3 „ — „
„ 1863. „ 1 „ 40 „	„ 1879. „ 2 „ 30 „	„ 1895. „ 3 „ 50 „
„ 1864. „ 1 „ 40 „	„ 1880. „ 2 „ 20 „	

Letnik 1895. se bo dobival še le potem, ko se izdasta tudi kazali k dotični jezikovni izdaji.

Letniki 1870. vštévši do 1895. izdaj v ostalih sedmih jezikih se dobivajo po tisti ceni, kakor dotični letniki nemške izdaje.

NB. Tisti kosi Državnega zakonika, kateri naročniku celó niso došli ali pa so mu došli nedostatni, naj se reklamirajo (pooglašajo) najdalje v štirih tédnih naravnost pri c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju, III., Rennweg št. 16.

Kadar ta rok izteče, tedaj se bodo kosi Državnega zakonika izročevali samo proti plačilu prodajne cene (po kateri $\frac{1}{4}$ pole, to je 2 strani, stane 1 kr.).

Ker so v nemški izdaji vsi letniki počenši od l. 1849. do 1895., v izdajah ostalih sedmih jezikov pa vsi letniki od leta 1870. vštévši do 1894. popolnoma dopolnjeni, se more ne samó vsak posamezni letnik za zgoraj omenjeno prodajno ceno, ampak tudi vsak posamezni kos vseh teh letnikov za prodajno ceno ($\frac{1}{4}$ pole, to je 2 strani, stane 1 kr.) dobivati počenši z letom 1896. iz založbe c. k. dvorne in državne tiskarnice; potemtakem je vsakemu moči, dopolniti nedostatne (pomanjkljive) letnike ter si liste vrediti po tvarini.